

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΟΔΗΓΙΕΣ

**για την εφαρμογή
του μονοτονικού συστήματος
στα σχολεία
της γενικής εκπαίδευσης**

**ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΑΘΗΝΑ 1982**

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚ/ΤΩΝ

30

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΑΛΕΞΗ ΔΗΜΑΡΑ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ

για την εφαρμογή του μονοτονικού
συστήματος στα σχολεία
της Γενικής Εκπαίδευσης

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΑΘΗΝΑ 1982

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΟΔΗΓΙΕΣ

Οδηγίες για την εφαρμογή του λογισμικού
στην εκπαίδευση
του Κέντρου Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚ/ΤΩΝ

Αθήνα, 6 Μαΐου 1982

Αριθ. Πρωτ.
Γ2/598

Βαθμός Προτεραιότητας
ΕΞΑΙΡ. ΕΠΕΙΓΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ Μ.Ε.
ΤΜΗΜΑ: Α΄

Ταχ. Δ/υση: Ερμού 15
Πληροφορίες: Π.Ι. Σάμιτας
Τηλέφωνο: 3229928

ΠΡΟΣ: Πίνακας αποδεκτών

Θ Ε Μ Α : Οδηγίες για την εφαρμογή
του μονοτονικού συστήματος
στα σχολεία της Γενικής
Εκπαίδευσης.

Όπως είναι γνωστό, η πολιτεία αποφάσισε να καθιερώσει στη γραφή της νέας ελληνικής γλώσσας το μονοτονικό σύστημα. Η απόφαση αυτή στηρίζεται στην ιστορία της γλώσσας μας και συγχρόνως εξυπηρετεί πρακτικούς σκοπούς. Όπως ξέρουμε, η ποικιλία των τονικών σημείων επινοήθηκε κατά την αλεξανδρινή εποχή για την εξυπηρέτηση ειδικών αναγκών – άσχετων με την υφή της ελληνικής γλώσσας – οι οποίες έχουν εντωμεταξύ εκλείψει. Ξέρουμε ακόμα ότι η ποικιλία των τονικών σημείων είναι αποκλειστικά και μόνο γραφική και δεν επηρεάζει καθόλου την προφορά. Είναι τέλος γνωστό, ιδιαίτερα

στους εκπαιδευτικούς, ότι η εκμάθηση του σημερινού πολυτονικού συστήματος ήταν δύσκολη και απαιτούσε την καταβολή ιδιαίτερα επίμονων και χρονοβόρων προσπαθειών. Γι' αυτούς τους λόγους η πολιτεία, λαμβάνοντας υπόψη και τη γλωσσική μας ιστορία και τη σημερινή πραγματικότητα, υιοθέτησε το μονοτονικό σύστημα, το οποίο, ενώ δεν αλλοιώνει τη φυσιογνωμία της ελληνικής γλώσσας, αποκαθιστά στη σημερινή ελληνική ένα σύστημα γραφής πιο λογικό, πιο πρακτικό και πιο οικονομικό.

Οι αρχές πάνω στις οποίες στηρίζεται το μονοτονικό σύστημα που καθιερώνεται μπορούν να διατυπωθούν συνοπτικά ως εξής:

- (α) γίνεται μεγαλύτερη οικονομία στη χρήση τονικών σημαδιών,
- (β) η γραφική παράσταση του τόνου της λέξης αποβλέπει βασικά στη διευκόλυνση της ανάγνωσης και δεν πρέπει να συσχετίζεται με τον τόνο της φράσης, δηλαδή με τη δυνατότερη προφορά μιας λέξης μέσα στη φράση.

Κοινοποιούμε παρακάτω το σχετικό Προεδρικό διάταγμα (ΦΕΚ 52/82, τ.Α') και στη συνέχεια σας παρέχουμε τις απαραίτητες διασαφήσεις.

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 297/1982 (ΦΕΚ 52, Τ.Α' της 29.4.1982)

«Εφαρμογή του μονοτονικού συστήματος στην Εκπαίδευση και στη Διοίκηση».

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου δεύτερου του Νόμου 1228/82 και του άρθρου 2 του Ν. 309/1976.
2. Τις πράξεις 1 και 2/1982 του Κέντρου Εκπαιδευτικών Μελετών και Επιμορφώσεως (ΚΕΜΕ).
3. Τη σχετική γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας, η οποία περιλαμβάνεται στην πράξη 197/1982, με πρόταση των Υπουργών Προεδρίας της Κυβερνήσεως και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, α π ο φ α σ ί ζ ο υ μ ε :

Άρθρο 1

Το είδος του μονοτονικού συστήματος

Ο γραπτός νεοελληνικός λόγος ακολουθεί στο θέμα των τονικών σημείων τους παρακάτω κανόνες:

- 1) Πνεύματα δε σημειώνονται.
- 2) Ως τονικό σημάδι να χρησιμοποιείται η οξεία.
- 3) Τονικό σημάδι παίρνει κάθε λέξη που έχει δύο ή περισσότερες συλλαβές.

Αυτό ισχύει και στην περίπτωση που η λέξη παρουσιάζεται ως μονοσύλλαβη ύστερα από έκθλιψη ή αποκοπή, όχι όμως και όταν έχει χάσει το τονισμένο φωνήεν από αφαίρεση.

- 4) Οι μονοσύλλαβες λέξεις δεν παίρνουν τονικό σημάδι. Εξαιρούνται και παίρνουν τονικό σημάδι:
 - α) ο διαζευκτικός σύνδεσμος **ή**.
 - β) τα ερωτηματικά **πού** και **πώς**.
 - γ) οι αδύνατοι τύποι των προσωπικών αντωνυμιών (**μου, σου, του, της, τον, την το, μας, σας, τους, τα**) όταν στην ανάγνωση υπάρχει περίπτωση να θεωρηθούν εγκλιτικές.
 - δ) οι μονοσύλλαβες λέξεις, όταν συμπεφέρονται με τους ρηματικούς τύπους **μπώ, θγώ, θρώ, 'ρθώ**, σε όλα τα πρόσωπα και τους αριθμούς, και δέχονται τον τόνο τους.
- 5) Ο τόνος του εγκλιτικού ο οποίος ακούγεται στη λήγουσα των προπαροξύτων λέξεων σημειώνεται. Το ίδιο γίνεται στο πρώτο από δύο εγκλιτικά, όταν προηγείται παροξύτονη προστακτική.

Άρθρο 2

Εφαρμογή του μονοτονικού συστήματος στην Εκπαίδευση

- 1) Από τη δημοσίευση του Διατάγματος αυτού το μονοτονικό σύστημα του προηγούμενου άρθρου εφαρμόζεται σε όλες τις βαθμίδες της Εκπαίδευσης και η διδασκαλία των κανόνων τονισμού στα σχολεία Γενικής, Τεχνικής Επαγγελματικής και Εκκλησιαστικής Εκπαίδευσης, αναπροσαρμόζεται σύμφωνα με τους κανόνες του μονοτονικού συστήματος.

- 2) Από το σχολικό έτος 1982-83 αναπροσαρμόζονται σύμφωνα με τους κανόνες του μονοτονικού συστήματος τα σχετικά με τον τονισμό κεφάλαια των διδακτικών βιβλίων των σχολείων της Γενικής, Τεχνικής και Επαγγελματικής και Εκκλησιαστικής Εκπαίδευσης και σε όλα τα διδακτικά βιβλία των παραπάνω σχολείων που εκδίδονται από το έτος αυτό εφαρμόζεται το μονοτονικό σύστημα.
- 3) Λάθη που οφείλονται σε παράβαση των νέων κανόνων του τονισμού, σημειώνονται αλλά δε λαμβάνονται υπόψη για τη βαθμολόγηση των γραπτών δοκιμών των εξετάσεων κάθε φύσης, που έχουν σχέση με το σχολικό έτος 1981-82 ή προηγούμενα αυτού σχολικά έτη.

Ά ρ θ ρ ο 3

Εφαρμογή του μονοτονικού συστήματος στη Διοίκηση

Το μονοτονικό σύστημα του άρθρου 1 του Διατάγματος αυτού εφαρμόζεται από την 1η Σεπτεμβρίου 1982 σε όλο το δημόσιο τομέα, όπως αυτός καθορίζεται από την ισχύουσα νομοθεσία.

Στους Υπουργούς Προεδρίας Κυβερνήσεως και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος.

Αθήνα, 22 Απριλίου 1982

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ
ΑΓ. ΚΟΥΤΣΟΓΙΩΡΓΑΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚ/ΤΩΝ
ΕΛ. ΒΕΡΥΒΑΚΗΣ

Διασαφήσεις και οδηγίες για την εφαρμογή του

1. Πνεύματα δε σημειώνονται.

- Συνέπεια αυτού του κανόνα είναι ότι στις περιπτώσεις που ως τώρα δε σημειώναμε διαλυτικά γιατί το πνεύμα έδειχνε ότι δεν είχαμε δίψηφο φωνήεν, τώρα θα τα σημειώνουμε, π.χ. **αϊτός** (ενώ πριν δε χρειάζονταν διαλυτικά, επειδή το πνεύμα πάνω στο **ά** έδειχνε ότι διαθάζεται χωριστά από το ακόλουθο **ι**: **αϊτός**), **αϋπνία**, **Αϊ-Νικόλας**, **οϊμέ** κ.ά. (Χωρίς διαλυτικά δεν μπορούν να διαbastούν σωστά: **αιτός**, **αυπνία** κτλ.).
- Όταν βέβαια ο τόνος της λέξης δείχνει ότι τα δύο φωνήεντα προφέρονται χωριστά, δε σημειώνουμε τα διαλυτικά, π.χ. **νεράιδα** (αλλά **νεραϊδοπαρμένος**), **πλάι** (αλλά **πλαϊνός**), **Μάιος** (αλλά **Μαΐου**), **κοροΐδεψα** (αλλά **κοροΐδεύω**) κτλ.
- Στις περιπτώσεις που έχουμε έκθλιψη, αφαίρεση ή αποκοπή σημειώνουμε την απόστροφο (η οποία είναι βέβαια άσχετη με τα πνεύματα). Δηλαδή.
 - Έκθλιψη (όταν χάνεται το τελικό φωνήεν της προηγούμενης λέξης εμπρός από το αρχικό φωνήεν της επόμενης), π.χ. **τ' ουρανού**, **απ' όλους**.
 - Αφαίρεση (όταν χάνεται το αρχικό φωνήεν της επόμενης λέξης ύστερα από το τελικό φωνήεν της προηγούμενης), π.χ. **μου 'φερε**, **που 'ναι**.
 - Αποκοπή (όταν χάνεται το τελικό φωνήεν της προηγούμενης λέξης εμπρός από το αρχικό σύμφωνο της επόμενης), π.χ. **φέρ' το**, **απ' το σπίτι**.

2. Ως τονικό σημάδι χρησιμοποιείται η οξεία.

- Στα κεφαλαία φωνήεντα, όταν τονίζονται, ο τόνος σημειώνεται εμπρός κι επάνω, όπως γινόταν και πριν, π.χ.
Άδδρα, **Έβρος**, **Ήφαιστος**, **Ίκαρος**, **Όλυμπος**, **Υδρα**.

3. Τονικό σημάδι παίρνει κάθε λέξη που έχει δύο ή περισσότερες συλλαβές. Αυτό ισχύει και στην περίπτωση που η λέξη παρουσιάζεται ως μονοσύλλαβη ύστερα από έκθλιψη ή αποκοπή, όχι όμως και όταν έχει χάσει το τονισμένο φωνήεν από αφαίρεση.

- Παίρνουν τονικό σημάδι λέξεις που παρουσιάζονται ως μονοσύλλαβες ύστερα από έκθλιψη, π.χ. **λίγ' απ' όλα, πάντ' ανοιχτά, είν' ανάγκη, ήρθ' εκείνος, μήτ' εσύ μήτ' εγώ** κτλ.
ή αποκοπή, π.χ. **φέρ' το, κόψ' τους, άσ' τον** κτλ.
 - Ένας ρηματικός τύπος που έμεινε άτονος από αφαίρεση δεν ανεβάζει το τονικό σημάδι στην προηγούμενη λέξη, π.χ. **μου 'φερε** (όχι **μού 'φερε**), **τα 'δειξε** (όχι **τά 'δειξε**), **να 'λεγε, θα 'θελα, μου 'πε, που 'ναι** (αλλά θα γράψουμε **πού 'ναι**; στις περιπτώσεις που το **πού** τονίζεται: βλ. παρακάτω).
4. Οι μονοσύλλαβες λέξεις δεν παίρνουν τονικό σημάδι.
- Θεωρούνται μονοσύλλαβες και μένουν άτονες οι λέξεις που λέγονται με συνίζηση (συνίζηση είναι η προφορά δύο φωνηέντων σε μια συλλαβή), π.χ. **μια, για, γεια, πια, ποιος - ποια - ποιο, γιος, νιος, (το) βιος, (να) πιω** κ.ά.
Προσοχή στη διαφορά:
μια (προφέρουμε μια συλλαβή) αλλά **μία** (προφέρουμε δύο συλλαβές), **δυο** (μια συλλαβή) αλλά **δύο** (δύο συλλαβές), **ποιον βλέπεις**; αλλά **το ποιόν του ανθρώπου**.
 - Μια μονοσύλλαβη προστακτική, ακόμα κι όταν ακολουθείται από δύο εγκλιτικά, δεν παίρνει τονικό σημάδι, π.χ. **πες μου το** (όχι **πές μου το**), **δες του τα, βρες τους την, φα του τα** κτλ.

Εξαιρούνται και παίρνουν τονικό σημάδι:

(α) ο διαζευκτικός σύνδεσμος ή,

π.χ. **ο Παύλος ή ο Πέτρος,**

ή η Άννα ή η Μαρία,

Ή παπάς παπάς ή ζευγάς ζευγάς.

(β) τα ερωτηματικά **πού** και **πώς**.

- Τα **πού** και **πώς** παίρνουν τονικό σημάδι είτε βρίσκονται σε ευθεία ερώτηση είτε σε πλάγια. Έτσι
– σε ευθεία ερώτηση (όταν ακολουθεί ερωτηματικό):
πού πήγες;
πώς σε λένε;

– σε πλάγια ερώτηση (δηλαδή σε πρόταση που περιέχει ερώτηση και δε συνοδεύεται από ερωτηματικό):

Δε μας είπες πού πήγες.

Μας είπε πώς τον λένε.

- Επίσης παίρνουν τονικό σημάδι τα **πού** και **πώς** σε περιπτώσεις όπως οι ακόλουθες:

πού να σου τα λέω,

από πού κι ως πού,

πού και πού,

αραιά και πού.

– Τους έστειλες το γράμμα; Πώς!

Πώς βαριέμαι!

Κοιτάζω πώς και πώς να τα βολέψω.

- Τα **που** και **πως** δεν παίρνουν τονικό σημάδι όταν δεν είναι ερωτηματικά, δηλαδή όταν είναι
- το **που**
 - αντωνυμία, - π.χ. **αυτό που σου είπα,**
 - επίρρημα π.χ. **στο σαλόνι που έπαιζε πιάνο η νουνά,**
 - σύνδεσμος, π.χ. **δύο χρόνια είναι που απολύθηκε, φταίω που δε σ' άκουσα** κτλ.
- το **πως**
 - σύνδεσμος, π.χ. **μας είπε πως τον λένε Βασίλη.**

(γ) οι αδύνατοι τύποι των προσωπικών αντωνυμιών (**μου, σου, του, της, τον, την, το, μας, σας, τους, τα**), όταν στην ανάγνωση υπάρχει περίπτωση να θεωρηθούν εγκλιτικές (εγκλιτικές λέγονται οι μονοσύλλαβες λέξεις που προφέρονται πάντοτε στενά με την προηγούμενη λέξη και γι' αυτό ο τόνος τους χάνεται ή μεταβιβάζεται στη λήγουσα της προηγούμενης λέξης, π.χ. **το βιβλίο μου, το τετράδιό μου**), π.χ.:

ο πατέρας μου είπε (το **μου** εδώ δεν είναι εγκλιτικό και γι' αυτό παίρνει τονικό σημάδι: έτσι η φράση σημαίνει: «ο πατέρας είπε σ' εμένα») ενώ **ο πατέρας μου είπε** (εδώ το **μου** είναι εγκλιτικό και γι' αυτό δεν παίρνει τονικό σημάδι: έτσι η φράση σημαίνει: «ο δικός μου πατέρας είπε»), **η δασκάλα μάς τα έδωσε** (= «η δασκάλα τα έδωσε σ' εμάς») ενώ **η δασκάλα μας τα έδωσε** (= «η δική μας δασκάλα τα έδωσε»).

Αλλά όταν οι αδύνατοι τύποι των προσωπικών αντωνυμιών (**μου, σου, του** κτλ.) δεν υπάρχει περίπτωση να μπερδευτούν με τα ομόηχά τους εγκλιτικά, δεν παίρνουν τονικό σημάδι, π.χ.

γιατί μας τα λες αυτά;

τι μας έστειλες;

όταν μας τα έστειλες,

η δασκάλα που μας έστειλαν,

η δασκάλα που θα μας στείλουν,

μας έστειλαν μια δασκάλα κτλ.

- (δ) οι μονοσύλλαβες λέξεις όταν συμπροφέρονται με τους ρηματικούς τύπους **μπω, θγω, θρω, 'ρθω**, σε όλα τα πρόσωπα και τους αριθμούς, και δέχονται τον τόνο τους,

π.χ. **θά μπω** (προφέρουμε δυνατότερα το **θα**) ενώ **θα μπω** (προφέρουμε δυνατότερα το **μπω**) **θά μπεις** αλλά **θα μπεις** κτλ.

νά θγω αλλά **να θγω,**

θά 'ρθω αλλά **θα 'ρθω,**

θα τού 'ρθει αλλά **θα του 'ρθει,**

να τά θρει αλλά **να τα θρει** κτλ.

5. Ο τόνος του εγκλιτικού ο οποίος ακούγεται στη λήγουσα των προπαροξύτων λέξεων σημειώνεται,

π.χ. **ο πρόεδρός μας,**

χάρισμά σου,

άφησέ το,

απομάκρυνέ τον,

απόδωσέ του το κτλ.

Το ίδιο γίνεται στο πρώτο από δύο εγκλιτικά, όταν προηγείται παροξύτονη προστακτική,

π.χ. **δώσε μού το,**

φέρε μάς τους,

πάρε τού την κτλ.

Τέλος δίνουμε ως παράδειγμα ένα κείμενο γραμμένο με πολυτονικό και με μονοτονικό σύστημα.

με πολυτονικό

με μονοτονικό

Ἄπό τό χωριό μας ἔφυγαν τά δύο ἀγόρια, ἐνῶ οἱ χωρικοί ἀπό πίσω τους φώναζαν: Ποῦ ἀφήνετε τό ὠραῖο σπίτι σας; Τό ἀφήνετε στό γιό τοῦ Κώστα καί τήν Κατίνα τῆς Φρόσως; Μά καί τούς δύο τούς ξέρουμε δά καλά. Εἶναι ἀνίκανοι νά σᾶς τό κρατήσουν καθῶς πρέπει.

Από το χωριό μας ἔφυγαν τα δυο αγόρια, ἐνῶ οἱ χωρικοί ἀπό πίσω τους φώναζαν: Ποῦ ἀφήνετε το ὠραῖο σπίτι σας; Το ἀφήνετε στο γιο του Κώστα και την Κατίνα της Φρόσως; Μα και τους δύο τους ξέρουμε δα καλά. Εἶναι ἀνίκανοι να σας το κρατήσουν καθῶς πρέπει.

ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Με την καθιέρωση του μονοτονικού συστήματος γίνονται, ὅπως εἶναι φυσικό, ὀρισμένες αλλαγές στο βιβλίο της «Νεοελληνικῆς Γραμματικῆς» του Γυμνασίου. Οἱ αλλαγές αυτές για λόγους τεχνικούς δεν ἔχουν περάσει στο σχολικό εγχειρίδιο. Γι' αὐτό τις κοινοποιούμε παρακάτω και παρακαλοῦμε τον καθηγητή να τις ἔχει υπόψη του και να τροποποιήσει ἀνάλογα τη διδασκαλία του.

Παράγρ.	8	Δε θα διδάσκεται (θα μείνει η σημείωση).
»	13	Μετά την περίπτωση γ', τα ψιλὰ γράμματα δε θα διδάσκονται.
»	20	Η «ορθογραφία» (για τα αυ, ευ) δε θα διδάσκεται.
»	27	Για το χρόνο των συλλαβών: δε θα διδάσκεται.
»	30,31,32,33	Για τους τόνους και πνεύματα: δε θα διδάσκονται.
»	34	Στις περιπτώσεις α', β' και γ' η φράση «παίρνει οξεία» θα γραφεί «τονίζεται». Θα διαγραφούν οι περιπτώσεις δ' και ε'.
»	37,1	Η φράση «ως οξεία» διαγράφεται.

»	38,39,40	Για τα πνεύματα: δε θα διδάσκονται.
»	41,3,α'	Διαμορφώνεται ως εξής: «α) όταν το προηγούμενο φωνήεν παίρνει τόνο: νεράιδα, πλάι (αλλά πλαινός), κοροΐδεψα (αλλά κοροΐδεύω)».
»	137	Η «ορθογραφία» δε θα διδάσκεται.
»	139	Η «ορθογραφία» δε θα διδάσκεται.
»	191	Η «ορθογραφία (περίπτ. 3 και 4) δε θα διδάσκεται.
»	207	Η «ορθογραφία» (περίπτ. 1) δε θα διδάσκεται.
»	277	Η «ορθογραφία» δε θα διδάσκεται.
σελ.	212-213	Οι «λέξεις που παίρνουν δασεία» δε θα διδάσκονται.
»	234	Ο «τονισμός των επιρρημάτων» δε θα διδάσκεται.

ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΑ «ΚΕΙΜΕΝΑ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ»

Σελίδα	7 άσκηση 4	Δε θα διδάσκεται.
»	9 ασκήσ. 1-3	Δε θα διδάσκονται.
»	10 ασκήσ. 1-4	» » »
»	11 ασκήσ. 3-4	» » »
»	20 ασκήσ. 26,3,4α	» » »
»	20 άσκηση 5	Διατυπώνεται ως εξής: «Γράψε τους παρακάτω στίχους με τους τόνους, τα ορθογραφικά σημάδια και τα σημεία της στίξης που πρέπει».
»	21 άσκηση 6	Διατυπώνεται ως εξής: «Αντίγραψε το παρακάτω κομμάτι σημειώνοντας τους τόνους, τα ορθογραφικά σημάδια και τα σημεία της στίξης».
»	22 άσκηση 10	Διατυπώνεται ως εξής: «Αντίγραψε τις παρακάτω φράσεις προσθέτοντας τόνους και κόμματα και κρατώντας ή παραλείποντας, όπως πρέπει το τελικό ν».

ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Με την καθιέρωση του μονοτονικού συστήματος έγιναν ορισμένες αλλαγές στα εγχειρίδια της Γραμματικής του δημοτικού. Οι αλλαγές αυτές δεν πέρασαν στα εγχειρίδια, γιατί στο μεταξύ είχε πραγματοποιηθεί η ανατύπωσή τους για τον ερχόμενο σχολικό χρόνο. Παρακάτω κοινοποιούμε αυτές τις αλλαγές και παρακαλούμε το δάσκαλο να τις έχει υπόψη του και να τις τηρήσει κατά τη διδασκαλία του.

Α. Νεοελληνική Γραμματική της Ε΄ και Στ΄ δημοτικού

- Σελ. 31 «Χρόνος των συλλαβών» δε θα διδάσκεται.
Άσκηση 3 δε θα διδάσκεται,
- » 32 Ο τίτλος θα γίνει «Ο ΤΟΝΟΣ».
Διαγράφεται η παράγραφος «Τόνο βάζουμε και στις περισσότερες μονοσύλλαβες λέξεις».
Η δεύτερη σειρά από το τέλος τροποποιείται ως εξής:
«Ως τονικό σημάδι χρησιμοποιείται η οξεία (´)»
και φυσικά διαγράφεται το παράδειγμα «μᾶς».
- » 33,34,35 Διαγράφονται οι «Κανόνες Τονισμού».
- » 36 Διαγράφονται: η παράγραφος 5, τα δ), ε) και οι άτονες λέξεις και από τις Ασκήσεις οι 1 και 2.
- » 37 Δε θα διδάσκονται οι εγκλιτικές λέξεις.
- » 38 Διαγράφεται το κείμενο και η άσκηση 1.
- » 38,39 Διαγράφεται το κείμενο και η άσκηση 1.
- » 38,39 Διαγράφονται «Τα πνεύματα».
- » 39 Ο τίτλος γίνεται «Η θέση του τόνου».
Διαγράφεται η δεύτερη παράγραφος από το τέλος.
- » 40 Η άσκηση 1 γίνεται «Βάλε τόνο:»
Η άσκηση 2 διαγράφεται.
- » 120,121 Διαγράφεται «Τονισμός των αρσενικών ουσιαστικών».
- » 121 Διαγράφεται η τελευταία άσκηση.
- » 127 Η «Ορθογραφία» διατυπώνεται ως εξής:
«Τα θηλυκά σε -ω γράφονται με -ω: Καλυψώ».
- » 128 Για τον τονισμό δε θα διδάσκεται.

- » 130,131 «Ο τονισμός των θηλυκών» δε θα διδάσκεται.
- » 131 Δε θα διδάσκεται η Άσκηση 2.
- » 142 «Ο τονισμός των ουδετέρων» δε θα διδάσκεται.
Δε θα διδάσκεται η Άσκηση 2.
- » 145 Η «Ορθογραφία» δε θα διδάσκεται.
- » 149 Η «Ορθογραφία» δε θα διδάσκεται.
- » 163 Η «Ορθογραφία» δε θα διδάσκεται.
- » 177 Δε θα διδάσκεται η παράγραφος 6.
- » 192 Η δεύτερη περίπτωση της «Ορθογραφίας» διατυπώνεται ως εξής:
- Η αναφορική αντωνυμία *που* ισοδυναμεί με την αντωνυμία ο οποίος, -α, -ο,
Η τρίτη διαγράφεται.
- » 245 Δε θα διδάσκεται «Ο τόνος στα ρήματα».
Δε θα διδάσκεται η Άσκηση 1.
- » 270 Δε θα διδάσκεται ο «Τονισμός των επιρρημάτων».
- » 274 Η Ορθογραφία του «πως» και «που» να διατυπωθεί ως εξής:
- Το *πως* χωρίς τόνο είναι ειδικός σύνδεσμος...
 - Το *πώς* με τόνο είναι τροπικό επίρρημα...
 - Η αναφορική αντωνυμία *που* δεν παίρνει τόνο...
 - Ο ειδικός σύνδεσμος *πού* δεν παίρνει τόνο...
 - Το ερωτηματικό *πού* παίρνει τόνο...
- » 284,285 Διαγράφεται «Λέξεις που παίρνουν δασεία».

Β. Γραμματική της δημοτικής για την Δ΄ τάξη

- Σελ. 9,10 Δε θα διδάσκονται ο χρόνος των φωνηέντων και οι ασκήσεις 7 και 8.
- » 10 Διαγράφεται η ερώτηση 3.
- » 11 Δε θα διδάσκονται οι δύο τελευταίες σειρές για το χρόνο των δίψηφων φωνηέντων.
- » 20 Δε θα διδάσκονται ο χρόνος των συλλαβών και οι ασκήσεις 20 και 21.

- » 21 Διαγράφεται η ερώτηση 3.
- » 21 Ο τίτλος ΤΟΝΟΙ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΑ γίνεται Ο ΤΟΝΟΣ. Διαγράφεται η παράγραφος: «Τόνο παίρνουν και οι περισσότερες μονοσύλλαβες λέξεις». Επίσης δε θα διδάσκεται η περιπωμένη ως τόνος
- » 22 Δε θα διδάσκονται οι κανόνες τονισμού.
- » 23,24 Δε θα διδάσκονται: Οι άτονες λέξεις, το πνεύμα, πού βάζουμε πνεύμα, δασυνόμενες λέξεις.
- » 25 Διαγράφονται η άσκηση 23 και οι ερωτήσεις.
- » 41,42 Δε θα διδάσκονται οι κανόνες τονισμού των ουσιαστικών.
- » 43 Διαγράφονται η άσκηση 43 και οι ερωτήσεις.
- » 45 Διαγράφεται η οδηγία στην άσκηση 45. Η εντολή της άσκησης 45 να διατυπωθεί ως εξής: «Συμπλήρωσε τις καταλήξεις και βάλε τον τόνο εκεί που πρέπει:»
- » 58 Διαγράφεται η φράση της δεύτερης σειράς: «(και παίρνουν περιπωμένη)».
- » 63,64 Διαγράφεται η τελευταία παράγραφος: «Τα θηλυκά επίθετα...» και η άσκηση 64.
- » 76 Από την «Ορθογραφία αριθμητικών» διαγράφεται το 1).
- » 117,118 Δε θα διδάσκονται οι «Κανόνες τονισμού των ρημάτων».
- » 119 Διαγράφονται οι παράγραφοι 1) και 2) από την «Ορθογραφία των επιρρημάτων».

Γ. Η γλώσσα μου, Γραμματική Γ' δημοτικού

- Σελ. 17,18 Δε θα διδάσκεται ο χρόνος των φωνηέντων.
- » 37,38 Δε θα διδάσκεται ο χρόνος των συλλαβών.
- » 39 Δε θα διδάσκονται οι τόνοι.
- » 40 Από τις ασκήσεις διαγράφονται οι 2 και 3 και από την πρώτη διαγράφεται η λέξη οξεία. Από την «Ονομασία των λέξεων από τον τόνο τους» διαγράφεται η πρώτη παράγραφος καθώς και οι στήλες Δ και Ε.

- » 41 Στους ορισμούς Α, Β και Γ αντί «παίρνουν οξεία» λέμε τονίζονται.
- » 41 Διαγράφονται οι Δ και Ε ομάδες.
Στην άσκηση 1 αντί «πέντε» γράφουμε «τρεις» στήλες.
- » 42,43 Δε θα διδάσκονται οι κανόνες τονισμού.
- » 44,45 Δε θα διδάσκονται οι άτονες λέξεις και οι ασκήσεις.
- » 46 Διαγράφονται οι ασκήσεις.
- » 47,48 Δε θα διδάσκονται τα πνεύματα και οι λέξεις που παίρνουν δασεία.
- » 54 Διαγράφεται ό,τι αναφέρεται στο χρόνο των φωνηέντων και των συλλαβών και στους τόνους.
- » 55 Διαγράφονται οι έννοιες τόνοι, πνεύματα, μακρόχρονα, βραχύχρονα.
- » 118 Διαγράφεται η άσκηση 2.
- » 127 Διαγράφονται η 8η και η 10η ερώτηση.
- » 156 Δε θα διδάσκονται οι παρατηρήσεις στον τονισμό των ρημάτων.

ΕΣΩΤ. ΔΙΑΝΟΜΗ

- 1) Γραφείο Υπουργού
- 2) » Υφυπουργού
- 3) » Γεν. Γραμματέα
- 4) Διεύθυνση Εκκλησ. Εκπ/σης
- 5) » Ανώτατης Εκπ/σης
- 6) » Εφαρμ. Προγρ. & Μελετών Τ.Ε.Ε.
- 7) » Διοικητικού ΥΠΕΠΘ
- 8) » Εκπ/σης Ελληνοπ. Εξωτ. (100)
- 9) » Ξ. & Μ. Σχολείων
- 10) » Εφαρμ. Προγρ. Δ.Ε.Π.Α.
- 11) » Ειδικής Αγωγής
- 12) » Ιδιωτικής Εκπ/σης
- 13) » Εφαρμ. Προγρ. Μ.Ε.
Τμήμα Α' – Γραφείο 501 (200)
- 14) Γραφείο Ενημέρωσης & Πληροφόρησης Κοινού.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΛ. ΒΕΡΥΒΑΚΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

Νομαρχίες του Κράτους:

- 1) Γενικές Επιθεωρήσεις Μ.Ε.
- 2) Γενικές Επιθεωρήσεις Τ.Ε.Ε.
- 3) Επιθεωρήσεις Δ.Ε.
- 4) Επιθεωρήσεις Ειδικών Σχολείων.
- 5) Δ/ντές Προτύπων και Πειραματικών Σχολείων.
- 6) Δ/ντές Δημοσίων και Ιδιωτικών Σχολείων Γ.Ε., μέσω των Γ.Ε.Μ.Ε.
- 7) Δ/ντές Δημοσίων και Ιδιωτικών Σχολείων Τ.Ε.Ε., μέσω των Γ.Ε.Μ.Τ.Ε.Ε.
- 8) Δ/ντές Εκκλησιαστικών Γυμνασίων, Λυκείων και Σχολών.
- 9) Δ/ντές Διδασκαλείων Μέσης και Δημοτικής Εκπ/σης.
- 10) Δ/ντές Σ.Ε.Λ.Μ.Ε. και Σ.Ε.Λ.Δ.Ε.
- 11) Δ/ντές Παιδαγωγικών Ακαδημιών και Σχολών Νηπιαγωγών.
- 12) Δ/ντές Δημοσίων και Ιδιωτικών Δημοτικών Σχολείων, μέσω των Ε.Δ.Ε.

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

- 1) Κ.Ε.Μ.Ε., Μεσογείων 396, Αγία Παρασκευή Αττικής.
- 2) ΟΛΜΕ, Κορνάρου 2, Ενταύθα.
- 3) Δ/νση Εκπ/κής Ραδιοτηλεόρασης Μεσογείων, 432 Αγία Παρασκευή Αττικής.
- 4) Δ.Ο.Ε., Ξενοφώντος 15.

ΕΚΔΟΣΗ Β΄ 1982 (VII) Αντίτυπα 40.000 – Σύμβαση 3813/20/78
Εκτύπωση – Βιβλιοδεσία: ΦΩΤΟΓΙΟΥΝΙΚΑ Ε.Π.Ε. Τηλ. 97.51.529

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής



Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής